

SZUM INFORMACYJNY

KWARTALNIK

SEKCJI BIBLIOGRAFICZNEJ KOŁA NAUKOWEGO BIBLIOTEKOZNAWCÓW
PRZY IBIiN UŚ

Nr 4, grudzień 2007

STOPKA REDAKCYJNA

Redaktorzy naczelni

Joanna Raj
Anna Ryś

Redaktor techniczny

Piotr Biesiada

Korektor

dr Agnieszka Bajor

Grafika

Joanna Raj
Anna Ryś

Fotografie

Łukasz Niedziałek
Anna Ryś
Kamil Stępień
Adam Sygnowski

Adres redakcji

infoszum@gmail.com

SPIS TREŚCI

Od Redakcji _____ **4**

Program Konferencji „Informacja... nie tylko naukowa” _____ **5**

DOROTA SOCHOCKA, EWA WARZĄCHOWSKA: *Sprawozdanie z Konferencji „Informacja... nie tylko naukowa”* _____ **6**

Abstrakty _____ **8**

ANNA RYŚ: *Fotorelacja z Konferencji* _____ **15**

Z ŻYCIA UCZELNI

ANNA RYŚ, JOANNA RAJ: *Spotkanie z Dyrektorem Muzeum Przyrodoznawczego Ukraińskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Jurijem Czernobajem* _____ **19**

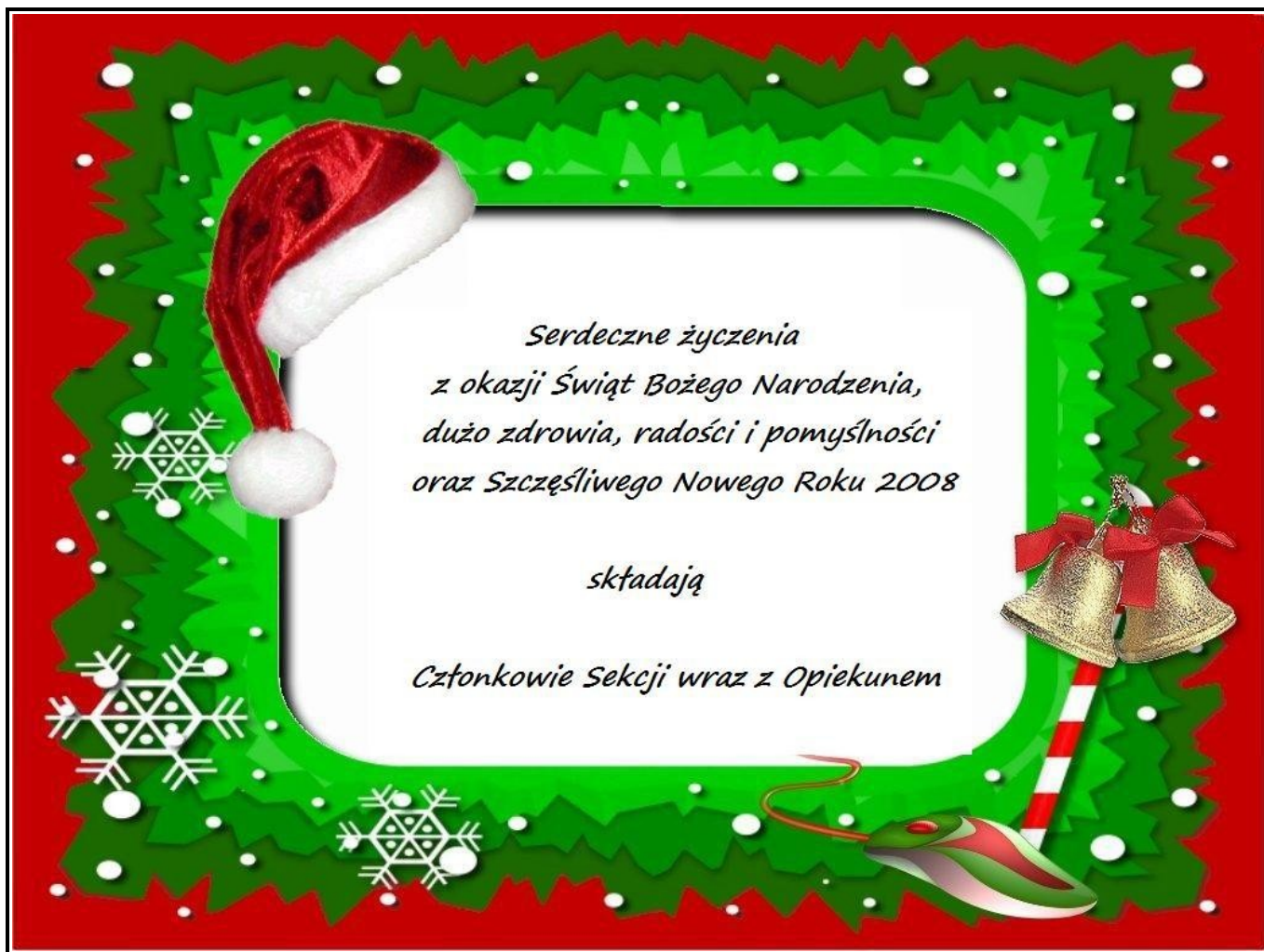
OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy!

W związku z Ogólnopolską Konferencją Studenckich Kół Naukowych pt. „Informacja ... nie tylko naukowa”, która odbyła się 26 października br. w siedzibie naszego Wydziału pragniemy niniejszy numer „Szumu informacyjnego” poświęcić w całości zaprezentowaniu wszystkich wygłoszonych na niej referatów. Publikujemy także galerię zdjęć z konferencji wraz z jej programem oraz sprawozdaniem. Równocześnie chcemy gorąco podziękować wszystkim Uczestnikom za przybycie oraz wygłoszenie pouczających i ciekawych referatów.

Mamy nadzieję, że niniejszy numer „Szumu” dostarczy wszystkim czytelnikom cennych informacji na temat szeroko rozumianego pojęcia informacji naukowej.

Życzymy przyjemnej lektury!

PROGRAM KONFERENCJI

Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych Bibliotekoznawców

I n f o r m a c j a ... n i e t y l k o n a u k o w a

Pod honorowym patronatem Polskiego Towarzystwa Informacji Naukowej

Katowice, 26 października 2007 r.

P r o g r a m

- 9.00 Zbiórka na parterze Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego.
9.30 – 10.30 Zwiedzanie gmachu Biblioteki Śląskiej.
11.00 – 11.10 Rozpoczęcie Konferencji. Przywitanie gości i prelegentów.

SESJA I: Inforzeczywistość XXI wieku czyli szukajcie, a znajdziecie...

- 11.10 – 11.40 **dr Sabina Cisek** „*Infobrokerstwo w Polsce. Stan obecny i perspektywy*”
(Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
11.40 – 12.00 **dr Arkadiusz Pulikowski** „*Efemeryczność dokumentów internetowych – przyczyny, skala zjawiska, sposoby przeciwdziałania*”
(Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice)
12.00 – 12.15 **Adam Sygnowski, Łukasz Niedziałek** „*Infobroker – poszukiwacz informacji*”
(Koło Naukowe Bibliologów, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
12.15 – 12.30 **Anna Zych** „*Programy wyszukiwawcze w pracy infobrokera*”
(Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice)
12.30 – 12.45 **Kamil Stępień** „*Zagadnienie infobrokerstwa w >Second Life<*”
(Koło Naukowe Bibliologów, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin)
12.45 – 13.15 Przerwa kawowa.

SESJA II: Informacja... jednak naukowa

- 13.15 – 13.30 **Justyna Grzymała** „*Informacja naukowa – próba definicji*”
(Koło Naukowe Studentów Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych, Uniwersytet Warszawski, Warszawa)
13.30 – 13.45 **Monika Halasz** „*Informacja etyczna*”
(Koło Naukowe Specjalistów Informacji; Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
13.45 – 14.00 **Paulina Łapińska** „*Pojęcie informacji prawnej i początki informacji o prawie na świecie*” (Koło Naukowe Specjalistów Informacji; Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)
14.00 – 14.15 **Piotr Biesiada** „*Imperia przyszłości to imperia umysłu (...) Kapitał ludzki w gospodarce opartej na wiedzy*”
(Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice)
14.15 – 14.30 **Łukasz Tomczyk** „*Status quo seniora w społeczeństwie informacyjnym*”
(Koło Naukowe Pedagogów, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji, Uniwersytet Śląski, Filia w Cieszynie)
14.30 – 14.45 **Honorata Kostrzewa** „*Cyberterroryzm i współczesne problemy bezpieczeństwa informacyjnego*”
(Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice)
14.45 – 15.00 Dyskusja.
15.00 – 15.15 Uroczyste zakończenie konferencji.
15.30 Zbiórka na parterze Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego.
16.00 – 17.00 Zwiedzanie gmachu Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego.

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Informacja ... nie tylko naukowa” Katowice 26 X 2007 r.

W dniu 26.10.2007 r. w siedzibie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się ogólnopolska konferencja Studenckich Kół Naukowych Bibliotekoznawców pod hasłem „Informacja... nie tylko naukowa”. Konferencja została zorganizowana przez Sekcję Bibliograficzną Koła Naukowego Bibliotekoznawców przy Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego. Honorowy patronat nad spotkaniem sprawowało Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej (PTIN), a opiekę merytoryczną Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (IBiIN UŚ). Oprawę konferencji oraz materiały i publikacje naukowe z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa dla prelegentów zapewnili z kolei sponsorzy konferencji: Wydawnictwo UŚ, PTIN, Biblioteka Wydziału Filologicznego w Katowicach, Biuro Promocji i Imprez Akademickich oraz DM Direct Marketing.

Przedmiotem spotkania stała się innowacyjność usług informacyjnych na rzecz nauki i gospodarki, infobrokering oraz społeczeństwo informacyjne, gospodarka oparta na wiedzy oraz zarządzanie wiedzą i informacją.

Obradom przysłuchiwało się ponad stu gości, przede wszystkim studentów kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo z Katowic, Krakowa, Lublina, Torunia, Warszawy, studenci z Cieszyńska, jak również środowisko bibliotekarzy z regionu oraz pracownicy IBiIN UŚ. Wśród gości znalazła się też Pani Jadwiga Chruścińska, redaktor naczelny „Poradnika Bibliotekarza”. Uroczystego otwarcia konferencji dokonała Pani prof. dr hab. Elżbieta Gondek, dyrektor IBiIN UŚ. Przemówienie wygłosiła także dr hab. Diana Pietruch-Reizes, prezes PTIN.

Goście przybyli na konferencję, w jej pierwszej części, mieli okazję wysłuchać dwu referatów wygłoszonych przez pracowników naukowych - dr Sabinę Cisek z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz dr Arkadiusza Pulikowskiego z IBiIN UŚ. Jako pierwsza głos zabrała dr S. Cisek, która w swoim wystąpieniu „*Infobrokerstwo w Polsce. Stan obecny i perspektywy*” przybliżyła aspekty teoretyczne, praktyczne oraz edukacyjne związane z infobrokerstwem w Polsce. Pani Cisek główny nacisk położyła na omówienie polskich publikacji naukowych i fachowych dotyczących zawodu brokera informacji oraz działalności firm infobrokerskich na wybranych przykładach. Kolejnym prelegentem był dr A. Pulikowski. W referacie pod tytułem „*Efemeryczność dokumentów internetowych - przyczyny, skala zjawiska, sposoby przeciwdziałania*” odniósł się do problemu odnalezienia utraconych dokumentów internetowych, cytowanych w publikacjach naukowych na przykładzie wybranych czasopism fachowych - „Praktyki i Teorii Informacji Naukowej i Technicznej” oraz „Biuletynu EBIB”.

Po wystąpieniach pracowników naukowych, pierwszymi studentami którzy zabrali głos w sesji zatytułowanej „Inforzeczywistość XXI wieku czyli szukajcie, a znajdziecie...”, byli Adam Sygnowski i Łukasz Niedziałek - reprezentanci Koła Naukowego Bibliologów Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dzięki ich wystąpieniu zatytułowanemu „*Infobroker-poszukiwacz informacji*” można się było dowiedzieć kim jest infobroker, jakie są główne cele realizowane przez brokera informacji oraz jakie źródła informacji wykorzystuje on w swojej działalności.

Pozostając przy tematyce związanej z infobrokerstwem można było wysłuchać wystąpienia Anny Zych z Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców przy IBiIN UŚ, która w referacie „*Programy wyszukiwawcze w pracy infobrokera*” przedstawiła pięć programów wyszukiwawczych (Copernic Agent, Subject Search Spider, InfoSeek, Joc Web Spider, Geowhere), omawiając ich strukturę oraz zasady działania.

Pierwszy blok tematyczny związany z infobrokerstwem zamknęło wystąpienie Kamila Stępnia z Koła Naukowego Bibliologów Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zatytułowane „*Zagadnienie infobrokerstwa w Second Life*”. W referacie wyjaśniono pojęcie „wirtualnego infobrokeringu” oraz podjęto problem infobrokerstwa w wirtualnej grze internetowej „Second Life”.

Po krótkiej przerwie, dającej możliwości do dyskusji oraz czas do nawiązania nieformalnych kontaktów, wymiany doświadczeń i wielu dociekliwych pytań, przystąpiono do drugiej części konferencji pod tytułem „Informacja... jednak naukowa”.

Sesję tę rozpoczęło wystąpienie Justyny Grzymały z Koła Naukowego Studentów Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, która przedstawiła temat „*Informacja naukowa - próba definicji*”. Prelegentka przeanalizowała próby zdefiniowania pojęcia „informacja naukowa” przez różnych uczonych na przestrzeni dziejów. W swojej wypowiedzi skupiła się również na współczesnym podejściu do tego problemu światowych i polskich badaczy.

Kolejna prelegentka - Monika Halasz z Koła Naukowego Specjalistów Informacji Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu - w swoim referacie zatytułowanym „*Informacja etyczna*” przedstawiła standardy etyki w zawodzie bibliotekarza i zauważyła potrzebę wprowadzenia etyki jako przedmiotu kształcenia.

Po uściśleniu terminologii związanej z informacją naukową spojrzeliśmy na informację od strony prawa. Wystąpienie Pauliny Łapińskiej z Koła Naukowego Specjalistów Informacji Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, pod tytułem „*Pojęcie informacji prawnej i początki informacji o prawie na świecie*”, dało odpowiedź na pytania: czym jest informacja prawna i jakie były początki informacji o prawie. Referat ukazał również historię oraz działanie Internetowego Systemu Informacji Prawnej oraz Bazy danych o aktach prawnych Unii Europejskiej zwanej Eulex.

Kolejny prelegent, Piotr Biesiada z Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców IBiIN UŚ, wystąpił z tematem zatytułowanym „*Imperia przyszłości to imperia umysłu (...) - kapitał ludzki w gospodarce opartej na wiedzy*”. W referacie tym przedstawił definicję kapitału ludzkiego i społecznego w gospodarce opartej na wiedzy w ujęciu prof. dr hab. Romana Przybyszewskiego i dr Marka Białacha. Dokonał także porównania ich definicji oraz zwrócił uwagę na niezbyt wyraźną granicę pomiędzy wyżej wymienionymi kapitałami. Rozważania teoretyczne na temat kapitału ludzkiego i społecznego poparto omówieniem programu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013.

Następnie Łukasz Tomczyk z Koła Naukowego Pedagogów Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji filii Cieszyńskiej Uniwersytetu Śląskiego zaprezentował temat „*Status quo seniora w społeczeństwie informacyjnym*”. W referacie tym prelegent rozważył rolę technologii informacyjnej w życiu codziennym osób w wieku poprodukcyjnym oraz uwarunkowania oddziałujące na funkcjonowanie seniorów w społeczeństwie wykorzystującym wszechstronnie rozwiązania informatyczne.

Jako ostatnia na konferencji głos zabrała reprezentantka Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców IBiIN UŚ, Honorata Kostrzewa. W swoim wystąpieniu zatytułowanym „*Cyberterroryzm i współczesne problemy bezpieczeństwa informacyjnego*” omówiła problemy bezpieczeństwa informacji w Internecie ze szczególnym uwzględnieniem cyberterroryzmu, haktywizmu (steganografia, socjotechniki, phishing, pharming, typosquatting, itp.) oraz manipulacji informacją (mistyfikacje, falsyfikaty naukowe, oszustwa związane z pozycjonowaniem witryn WWW). Przeanalizowała również najpopularniejsze metody ataków cyberterrorystycznych i działań hakerskich, oprogramowanie wykorzystywane do tego typu celów oraz skategoryzowała sprawców zagrożeń.

Po ostatnim wystąpieniu nadszedł czas na dyskusję, podczas której studenci i zebrani goście mieli okazję zadać pytania prelegentom i bardziej szczegółowo porozmawiać o poruszonych zagadnieniach i referatach wygłoszonych na konferencji.

Po dyskusji Pani prof. dr hab. E. Gondek oficjalnie zakończyła konferencję, ciepło dziękując za udział oraz wyrażając nadzieję na następne spotkanie. Nie zabrakło również wzruszających momentów, do których zaliczyć można wręczenie podziękowań tym członkom Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców przy IBiIN UŚ, którzy w szczególny sposób przyczynili się do sprawnego przebiegu konferencji. W tym miejscu należy podkreślić znaczący wkład opiekunów Sekcji czyli Pani dr Agnieszki Bajor i Pani mgr Anny Seweryn, które nieustannie czuwały nad przygotowaniem i przebiegiem całego przedsięwzięcia. Bez ich wytrwałej i cierpliwej pomocy impreza z pewnością nie odniosłaby takiego sukcesu.

Konferencja dała także możliwość uczestnikom spotkania - zwłaszcza tym spoza Śląska - na zwiedzenie dwu bardzo interesujących bibliotek. W Bibliotece Śląskiej w Katowicach uczestnicy mieli okazję zapoznać się z mechanizmami jej funkcjonowania. Ostatnim punktem spotkania było natomiast zwiedzenie gmachu Biblioteki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, gdzie w studenckim gronie zakończono konferencję.

Spotkanie z pewnością będzie miało charakter cykliczny. Już w tej chwili planujemy kolejne, w październiku 2008 r., poświęcone tym razem nowym technologiom i standardom wykorzystywanym we współczesnym bibliotekarstwie - polskim i światowym. Mamy nadzieję, że tegoroczna konferencja zaowocuje nie tylko nowymi przyjaźniami, ale też współpracą z innymi Kołami Naukowymi działającymi przy instytutach bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

ABSTRAKTY

dr Sabina Cisek

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

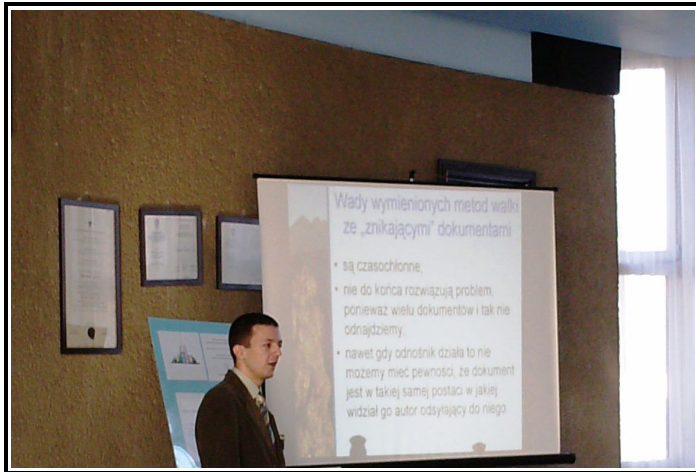
INFOBROKERSTWO W POLSCE. STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

Referat ma na celu całościową analizę stanu obecnego i perspektyw rozwoju infobrokerstwa w Polsce. Omówione są aspekty teoretyczne, praktyczne oraz edukacyjne tego zagadnienia. Dyskusji poddano polskie publikacje naukowe i fachowe dotyczące zawodu brokera informacji, z uwzględnieniem problematyki etycznej. W oparciu o wybrane przykłady przedstawiono działalność firm infobrokerskich. Przedmiotem rozważań są także inicjatywy edukacyjne, w tym – uczelni wyższych, w zakresie kształcenia brokerów informacji.

Źródło abstraktu: <http://www.ptin.org.pl/>

EFEMERYCZNOŚĆ DOKUMENTÓW INTERNETOWYCH – PRZYCZYNY, SKALA ZJAWISKA, SPOSOBY PRZECIWDZIAŁANIA

Celem artykułu jest ustalenie, w jakim stopniu dokumenty internetowe cytowane w publikacjach naukowych zmieniają swoją lokalizację lub giną bezpowrotnie. Analizie poddano przypisy odsyłające do zasobów Internetu z dwóch popularnych czasopism: „Praktyki i Teorii Informacji Naukowej i Technicznej” oraz „Biuletynu EBIB”. Przedstawiono aktualnie dostępne sposoby odzyskiwania utraconych dokumentów, a także zaproponowano rozwiązanie, którego implementacja w przyszłości całkowicie wyeliminować opisywany problem.

Źródło abstraktu: <http://www.ptin.org.pl/>

Adam Sygnowski, Łukasz Niedziałek

Koło Naukowe Bibliologów

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

INFOBROKER – POSZUKIWACZ INFORMACJI

Nasze wystąpienie podzieliliśmy na 7 punktów:

1. Co to jest informacja?
2. Kto to jest infobroker?
3. Główne cele realizowane przez brokera informacji.
4. Źródła informacji przydatne dla infobrokera.
5. Głęboki internet.
6. Etyka infobrokera
7. Bibliografia

W punkcie pierwszym wyjaśniliśmy co to jest informacja, a także przytoczyliśmy definicję informacji. Jedną z takich definicji brzmi: „Informacja to treść komunikatu przekazywanego za pomocą danych. Ta sama treść może być przekazywana przy pomocy różnych danych (znaki, mowa, wykres itp.). Informacja jest więc pojęciem szerszym niż dane, chociaż potocznie często używa się tych określeń zamiennie”.

W drugim punkcie opisaliśmy zawód infobrokera, a także przytoczyliśmy definicję, która brzmi: „Infobroker... Jest to osoba, która za opłatą wyszukuje i udostępnia informacje. Jego zadaniem jest wyławianie z Internetu najistotniejszych informacji wg ściśle określonego kryterium. Pomaga w zdobywaniu i ocenie informacji. Specjalista ów jest pośrednikiem między zasobami informacji, a ludźmi i instytucjami, którzy ich potrzebują. Służy pomocą w fachowym wyszukiwaniu informacji, wzbogaconym o analizę i opracowanie. Podstawowymi atutami brokera informacji są metody opracowania i stosowania strategii wyszukiwawczych, trafność doboru źródeł informacji i umiejętność oceny tych źródeł oraz wiedza gdzie szukać”.

W trzecim punkcie podaliśmy trzy cele, które powinny być realizowane przez brokera informacji:

- a. pozyskiwanie informacji
- b. organizowanie informacji
- c. oraz szkolenia z zakresu organizowania i poszukiwania informacji.

W kolejnym punkcie podaliśmy zasadę działania wyszukiwarek. Na końcu naszego wystąpienia podaliśmy kilka informacji odnośnie ukrytego Internetu oraz etyki infobrokera.

Bibliografia:

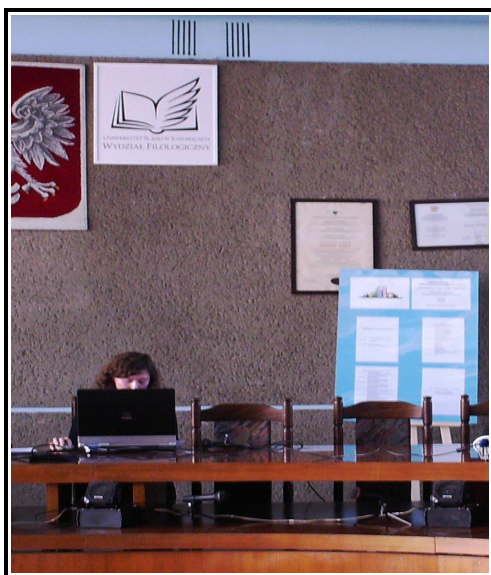
1. www.aiip.org/AboutAIIP/aiipethics.html
2. <http://www.uprp.pl>
3. http://www.cneb.pl/a/wyszukiwarki_3p.html
4. <http://pl.wikipedia.org/wiki/Informacja> - 2004-11-10.
5. www.infobroker.dll.pl

Anna Zych

Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice

PROGRAMY WYSZUKIWAWCZE W PRACY INFOBROKERA

W referacie przedstawione zostaną programy wspomagające infobrokera w jego pracy. Są one wykorzystywane najczęściej, gdy zwykłe wyszukiwarki nie dają zadowalających wyników wyszukiwania. Zostanie omówionych 5 takich programów: Copernic Agent, Subject Search Spider, InfoSeek, Joc Web Spider, Geowhere. Wszystkie działają na podobnej zasadzie i są instalowane w systemie jako dodatkowa aplikacja. Odwołują się one jednocześnie do wielu wyszukiwarek i katalogów tematycznych, czasami także baz danych. Omówione będą zasady działania tych programów, ich interfejsy oraz warunki korzystania z nich.

Kamil Stępień

Koło Naukowe Bibliologów

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin

ZAGADNIENIA INFOBROKERSTWA W >SECOND LIFE<

Referat podejmuje problem infobrokerstwa w wirtualnej grze internetowej „Second Life”. Na początku zostaje wyjaśnione pojęcie samego infobrokerstwa. Wskazane są różnice i podobieństwa między infobrokerem, informatykiem a samym graczem SL (awatarem). Następnie zostaje podjęta próba zdefiniowania pojęcia „wirtualny infobrokering”.

W dalszej części pracy znajdujemy krótką charakterystykę i możliwości SL, ze wskazaniem na społeczny aspekt tej gry. Przedstawione zostają techniki wyszukiwania informacji. Podjęty został problem „wirtualnego i realnego głodu informacyjnego” oraz samej dostępności informacji. Pokazanie idei Biblioteki 2.0 jako ośrodka informacyjnego i kulturalnego. Następnie pokazane jest przejście z „klasycznego, tradycyjnego nośnika informacji”- książki, na język kodu binarnego. Wskazanie na fakt, że każdy z graczy SL, przy zapewnieniu odpowiednich warunków, może stać się swoistym „infobrokerem” samym dla siebie. Przedstawienie „Second Biblioteki” jako różnego rodzaju baz danych oraz odnośników („linków”). Próba zdefiniowania „specjalistycznego” i „użytkowego” infobrokerstwa. Wskazanie na początki i rozwój komercyjnego infobrokerstwa - wirtualnych firm w opozycji do informacyjnej działalności non-profit. W podsumowaniu zawarte są problemy przyszłości i rozwoju infobrokerstwa i bibliotek w SL. Do referatu dołączona jest prezentacja multimedialna w formacie DVD-video.

Justyna Grzymała

Koło Naukowe Studentów Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych

Uniwersytet Warszawski, Warszawa

INFORMACJA NAUKOWA – PRÓBA DEFINICJI

Problem zdefiniowania *informacji naukowej* zaprzętał głowy wielu uczonych i badaczy. Punktem wyjścia do rozważań jest określenie takich pojęć jak: dane, informacja, wiedza, mądrość, przy czym pomocna może być piramida epistemologiczna. Polska nazwa *informacja naukowa* jest odpowiedzią na angielską *Information Science*. Jednak dokładne tłumaczenie nie jest tak jednoznaczne i trafne, jakby się mogło wydawać. Przyczyną jest przymiotnik „naukowa”, który ogranicza zakres pojęciowy tego słowa, a także nie uwzględnia wszechobecnego dzisiaj Internetu. Początkowo próbowano *informację naukową* utożsamiać z *dokumentacją*, czy też *dokumentologią*.

Takie stanowisko reprezentuje Paul Otlet definiując dokumentologię jako naukę zajmującą się systematyzacją wiedzy dotyczącej zagadnień dokumentacji, definicją pojęć i terminologią oraz określeniem problematyki badań. Polski badacz prof. Jan Muszkowski dokumentologią nazywał dyscyplinę nauki zajmującą się problematyką i metodą całego zespołu działań dokumentacyjnych i zmierzającą do opracowania teorii nowych poczynąń praktycznych. Międzynarodowa Konferencja nt. Informacji Naukowej w Waszyngtonie (1958) określiła dokumentację i informację naukową jako dziedzinę posiadającą własną, wielokierunkową, różnorodną problematykę oraz zwróciła uwagę na potrzebę opracowania systemu kształcenia dokumentalistów rozumianych tutaj jako pracowników informacji naukowej. Maria Dembowska natomiast utożsamiała *informację naukową z działalnością dokumentacyjno-informacyjną*, używając zamiast określenia *dokumentologia* terminu *teoria informacji naukowej*.

Przez pewien czas stosowano również skrót *inte* oznaczający *informację naukową, techniczną i ekonomiczną*. Jednakże termin ten nie ma jednoznacznego wydźwięku, można bowiem każdy z jego elementów interpretować oddzielnie – informacja naukowa jako powstająca w procesie pracy naukowej, informacja techniczna jako generowana w sferze produkcji oraz informacja ekonomiczna związana z ekonomiką, zarządzaniem i organizowaniem podmiotów gospodarczych.

Informacja naukowa z czasem stała się przedmiotem wielu badań oraz samodzielną dziedziną nauki. Eugeniusz Ścibor rozróżnia ją jako naukę badającą procesy przekazywania informacji naukowych oraz jako działalność dokumentacyjną (procesy informacyjne). Natomiast od roku akademickiego 1964/65 informacja naukowa znalazła swoje miejsce pośród specjalizacji na Uniwersytecie Warszawskim (Katedra Bibliotekoznawstwa).

Barbara Sordylowa przedstawia *informację naukową* jako wiedzę ukształtowaną w formie nadającej się do zakomunikowania. Ponadto jasno stwierdza, iż informacja naukowa jest istotnym elementem informacji społecznej, gdyż staje się „naukową” dopiero wtedy, gdy korzysta z owej informacji odbiorca, który właśnie takich wiadomości potrzebuje dla swojej działalności badawczej czy zawodowej.

Polskie i międzynarodowe czasopisma specjalistyczne przedstawiają nam swój własny obraz *informacji naukowej*. „Journal of American Society for Information Science and Technology” nacisk kładzie na nowe technologie i metodologie analizy tekstu, komputerowe systemy wyszukiwawcze, miary efektywności oraz poszukiwanie wzorów i prawidłowości w działaniu istniejących systemów komunikacyjnych. „Journal of Documentation” ukierunkowany jest przede wszystkim na naukę o informacji w kontekście społecznym. Polskie „Zagadnienia Informacji Naukowej” oraz „Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej” nie zadeklarowały, jak do tej pory, swojego zakresu tematycznego, są jednak postrzegane jako poświęcone problematyce informacji naukowej.

Pomimo wielu badań nad tym problemem, jest on wciąż aktualny. Wraz z postępem cywilizacyjnym i technicznym termin *informacja naukowa* nabiera nowego znaczenia i kształtu za każdym razem, gdy tylko zostaje użyty. Można jednak w ogromnym skrócie *informację naukową* określić jako: 1) informację wytworzoną w toku działalności naukowej lub opracowaną metodami naukowymi, 2) informację o nauce (przedmiotowa) i dla nauki (funkcjonalna), 3) naukę o informacji.

Paulina Łapińska

Koło Naukowe Specjalistów Informacji

Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

POJĘCIE INFORMACJI PRAWNEJ I POCZĄTKI INFORMACJI O PRAWIE NA ŚWIECIE

Informacja prawna jest specyficznym rodzajem informacji. Powinna ona obejmować nie tylko aktualne przepisy prawne, ale również akty już nieobowiązujące, orzecznictwo, jak też informacje o zjawiskach towarzyszących prawu. W zakres informacji prawnej wchodzi akty prawne, ale również interpretacje przepisów oraz wszelka literatura prawnicza.

Systemy informacji prawnej narodziły się w Stanach Zjednoczonych w latach pięćdziesiątych. Wiązało się to z problemem kryzysu informacyjnego wynikającego z ogromnej liczby publikacji aktów prawnych. Pierwszy system zaprojektował John Harty w roku 1958 na Uniwersytecie w Pittsburgu. Obejmował on prawo sanitarne. W 1969 r. powstał OBAR przekształcony potem w LEXIS.

W Polsce prace nad stworzeniem systemu podjęła pracownia informatyczna przy Bibliotece Sejmowej w 1974 r.

Efektom wieloletniej pracy jest działający aktualnie Internetowy System Informacji Prawnej. Kolejnym przykładem rządowej bazy danych aktów prawnych jest EULEX, czyli baza danych o aktach prawnych Unii Europejskiej przeznaczona dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Piotr Biesiada

Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice

IMPERIA PRZYSZŁOŚCI TO IMPERIA UMYSŁU (...) - KAPITAŁ LUDZKI W GOSPODARCE OPARTEJ NA WIEDZY

W referacie przedstawiono definicję kapitału ludzkiego i społecznego w gospodarce opartej na wiedzy w ujęciu prof. UWM dr hab. Romana Przybyszewskiego i dr Marka Białacha. Dokonano porównania definicji oraz zwrócono uwagę na niezbyt wyraźną granicę pomiędzy wyżej wymienionymi kapitałami. Rozważania teoretyczne na temat kapitału ludzkiego i społecznego poparto omówieniem programu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013. Opracowanie kończy krótkie podsumowanie, w którym zwrócono uwagę na ogromną rolę człowieka w kształtowaniu gospodarki opartej na wiedzy.

Łukasz Tomczyk

Koło Naukowe Pedagogów

Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji, Uniwersytet Śląski, Filia w Cieszynie

STATUS QUO SENIORA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

Rozważania w wystąpieniu zostały poświęcone roli technologii informacyjnej w życiu codziennym osób w wieku poprodukcyjnym. Artykuł ma na celu przedstawienie uwarunkowań oddziałujących na funkcjonowanie seniorów w społeczeństwie wykorzystującym wszechstronnie rozwiązania informatyczne. Referat ukazuje wybrane aspekty tworzące nową jakość kształcenia ustawicznego w dobie gospodarki opartej na wiedzy.

Honorata Kostrzewa

Sekcja Bibliograficzna Koła Naukowego Bibliotekoznawców

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski, Katowice

CYBERTERRORYZM I WSPÓŁCZESNE PROBLEMY SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Na przełomie XX i XXI wieku mieliśmy do czynienia z dwoma zjawiskami, które całkowicie zmieniły nasze postrzeganie przyszłości. Były to globalizacja i gwałtowny rozwój technologii informacyjnych, którego szczytowym osiągnięciem jest Internet taki, jakim znamy go dzisiaj – zrzeszający ponad miliard użytkowników, rozwijający się dynamicznie i niekontrolowanie. Korzyści komunikacyjno-informacyjne, jakie daje nam globalna sieć są nieocenione, jednak należy pamiętać również o zagrożeniach, które ze sobą niesie. W referacie omówiono problemy bezpieczeństwa informacji w Internecie ze szczególnym uwzględnieniem cyberterroryzmu, hakywizmu (steganografia, socjotechniki, phishing, pharming, typosquatting, itp.) oraz manipulacji informacją (mistyfikacje, falsyfikaty naukowe, oszustwa związane z pozycjonowaniem witryn WWW). Przeanalizowano najpopularniejsze metody ataków cyberterrorystycznych i działań hakerskich,

oprogramowanie wykorzystywane do tego typu celów oraz skategoryzowano sprawców zagrożeń. Wystąpienie zostało zilustrowane przykładami spektakularnych ataków oraz obszernym materiałem graficznym. Podsumowanie było próbą odpowiedzi na pytanie, czy można być bezpiecznym w sieci oraz jak sobie radzić z negatywnymi skutkami użytkowania Internetu.

FOTORELACJA Z KONFERENCJI

Uczestnicy konferencji podczas zwiedzania Biblioteki Śląskiej

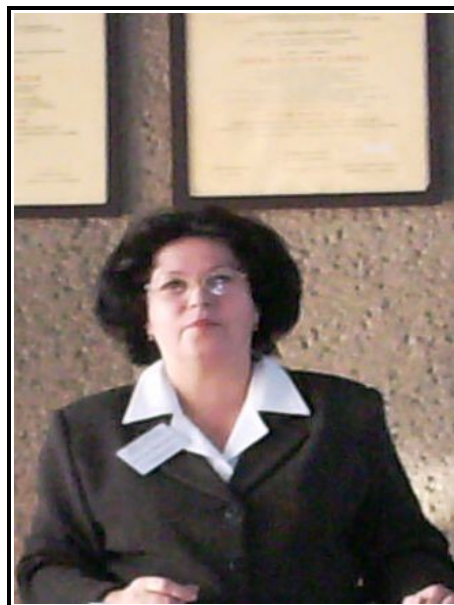
Informatorium

Czytelnia Główna

Śląska Biblioteka Filmowa

Uroczystego otwarcia konferencji dokonała Dyrektor IBiN UŚ prof. dr hab. Elżbieta Gondek

Od lewej: sekretarz Sekcji Bibliograficznej Koła Naukowego Bibliotekoznawców przy IBiN UŚ (SB KNB) – Anna Suhecka i przewodnicząca SB KNB – Jagoda Szostak z uśmiechem prowadziły Biuro Konferencji

*Dzielnie pomagały im członkinie SB KNB
Od lewej: Martyna Darowska i Gosia Caban*

*Prowadzące konferencję doskonale wywiązały się ze swojej roli
Od lewej: Anna Maj i Aleksandra Gajowska, członkinie SB KNB*

*Wśród zaproszonych gości była m.in. Jadwiga Chruścińska,
redaktor naczelny „Poradnika Bibliotekarza”*

*Przemówienie wygłosiła
także dr hab. Diana Pietruch-Reizes, prezes PTIN
oraz opiekun Koła Naukowego Bibliotekoznawców*

*Nad przebiegiem konferencji czuwały (od prawej)
dr Agnieszka Bajor oraz mgr Anna Seweryn,
pełniące funkcję opiekunów SB KNB*

Konferencja wzbudziła duże zainteresowanie gromadząc w Sali Rady Wydziału im. Zbigniewa Jerzego Nowaka ponad stu gości (studentów, pracowników IBiIN UŚ oraz środowisko bibliotekarskie)

Uczestnicy konferencji podczas wycieczki w Bibliotecę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego

Dobry humor po udanej konferencji towarzyszył wszystkim do późnego wieczora

Z ŻYCIA NASZEJ UCZELNI

Anna Ryś
Joanna Raj

SPOTKANIE Z DYREKTOREM MUZEUM PRZYRODOZNAWCZEGO UKRAIŃSKIEJ AKADEMII NAUK PROF. DR HAB. JURIJEM CZERNOBAJEM

W dniu 13 grudnia 2007 r. w siedzibie Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyło się spotkanie z dyrektorem Muzeum Przyrodoznawczego Ukraińskiej Akademii Nauk (d. Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie) prof. dr hab. Jurijem Czernobajem. Tematem spotkania były „Polonika w zbiorach Muzeum Przyrodoznawczego UAN we Lwowie” oraz Biblioteki Muzeum Przyrodoznawczego UAN we Lwowie.

Prof. dr hab. Jurij Czernobaj

*Dyrektor IBiIN UŚ prof. dr hab. Elżbieta Gondek
i prof. dr hab. Jurij Czernobaj*

Muzeum powstało w I połowie XIX wieku z ramienia Towarzystwa Dzieduszyckich. Jego założycielem był hrabia Włodzimierz Józef Dzieduszycki (1825 – 1899) herbu Sas, potomek Józefa Kalasanty Dzieduszyckiego i Pauliny z Działyńskich Józefowej Dzieduszyckiej. Od początków swego istnienia działalność Muzeum Przyrodoznawczego skupiała się wokół działań związanych z ochroną przyrody, gromadzeniem eksponatów świadczących o jej różnorodności a także edukacją ekologiczną.

Swą działalność rozpoczęło w 1832 r., kiedy to w wyniku umowy z Ludwikiem Zejsznerem Muzeum otrzymało liczącą ok. 280 eksponatów kolekcję skał, minerałów i kości zwierząt z okolic Krakowa, Nowego Sącza i Krzeszowic. Hrabia Włodzimierz Józef Dzieduszycki był niewątpliwie pionierem w swej dziedzinie. Jako pierwszy zaczął taktować przyrodę w ujęciu całościowym. Organizował w Paryżu i Wiedniu wystaw w formie skansenów (ukazujące gospodarkę wiejską, rośliny i zwierzęta) zdobywając na nich złote medale, co umożliwiała finansowanie wystaw we Lwowie. W 1875 r. z inicjatywy hrabiego Dzieduszyckiego powstał pierwszy na terenie Europy wschodniej rezerwat ochrony przyrody polskiej – PAMIĄTKA PIENIACKA.

Jego twórca pragnął zachować zabytki przyrody (nietypowe okazy) istniejące poza Muzeum, oddał nawet część terenów na rzecz rzadkich zespołów przyrodniczych (np. orlika białego na Ukrainie).

Rozgłos Muzeum im. Dzieduszyckich przysporzyło także odnalezienie kości nosorożca włochoatego oraz szkieletu mamuta we wsi Starunia w 1907 r.

Niewątpliwie najwspanialszym czynem hrabiego Dzieduszyckiego było ofiarowanie dnia 10 września 1880 r. z okazji przyjazdu cesarza do Lwowa swojego muzeum na rzecz narodu i zabezpieczenie istnienia placówki przez utworzenie w roku 1893 Ordynacji Poturzyckiej. W 1847 r. Dzieduszycki sprowadził z Poturzycy, głównej siedziby rodowej pod Sokalem, do Lwowa słynną, po ojcu - bibliofilu odziedziczoną, bibliotekę Poturzycko-Zarzecką.

Zbiory

Rysunki zwierząt z księgozbioru Biblioteki Muzeum; znajdują się wśród nich także zdjęcia smoków, które wliczane były w systematykę przyrodniczą.

W kolejnej części swego wykładu profesor Jurij Czernobaj zaprezentował zebranym historię Biblioteki Przyrodniczej. W początkach XVIII wieku Jerzy Dzieduszycki zebrał bibliotekę liczącą ponad 3,5 tysiąca tomów. Po śmierci jego żony znaczna część rękopisów trafiła do tworzonej w Poturzycy biblioteki Józefa Kalasantego Dzieduszyckiego. Pierwotnie biblioteka mieściła się w Poturzycy pod Sokalem, głównej siedzibie rodowej Dzieduszyckich. Następnie została przewieziona na ulicę Kurkową we Lwowie, gdzie mieściła się Ordynacja Poturzycko-Zarzecka. W jej zbiorach znajdowały się starodruki z XVII i XVIII wieku.

Dobrodziejami biblioteki, którzy przekazali jej swe zbiory w dziedzinie botaniki byli: K. Wodzicki, J. Bukowski, B. Dybowski, M. Nowicki, J. Dziędzielewicz. Wśród zbiorów biblioteki swe zaszczytne miejsce znalazły także wydawnictwa i książki należące do muzeum, a wśród nich między innymi „Huculszczyna” czy też „Wykopaliska staruńskie”.

Najcenniejsze zbiory w okresie okupacji niemieckiej dzięki Mieczysławowi Gebarowiczowi zostały w 1944 roku wywiezione do Krakowa i zasiliły zbiory Biblioteki Narodowej.